

TÜRKİYE KÜÇÜKLER SATRANÇ ŞAMPİYONASI GÖZLEMLERİ & SORUNLARA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Psk. Aytaç ONGUN

- 27 Ocak – 01 Şubat 2013 Tarihleri arasında gerçekleştirilen şampiyonada yaptığım görüşmeler ve gözlemlerim sonucunda ulaştığım bilgiler aşağıda sıralanmıştır:
- **Ulusal Takım Havuzu beklentisi içerisinde** şampiyonaya katılan sporcu ve veli / çalıştırıcılarda beklentiyle doğru orantılı olarak kaygı düzeyi de yükselmekte ve özellikle küçük yaştaki sporcularda günde iki turun oynanması, zihinsel ve bedensel yorgunluğu, teknik bilginin önüne geçirebilmektedir. (Yaş gruplarının kendi içlerinde ayrıştırılıp, 7 – 8 yaşın ayrı bir turnuvada yer almaları sağlanarak, günde tek tur koyulabilir. **Ayrıca, sporcuların beklenti düzeyleri / hedeflerinin gerçekçi bir şekilde belirlenmesi sağlanabilir.**)
- Çalıştırıcı / velilerin hedef belirlemedeki **yanılgıları ya da abartıları**, sporcu üzerinde ağır bir yük oluşturabilmekte, bu da **hayal kırıklıkları ya da öfke patlamalarıyla** kendini gösterebilmektedir. (Veli ve çalıştırıcılara **hedef belirlemenin incelikleri anlatılmalı.**)
- **Verilen emekle belirlenen hedef arasındaki tutarsızlıklar**, beklenen sonuçların alınamamasına ve sporcuda psikolojik sorunlara neden olabilmekte iken, sorun kaynağının psikolojik olduğu yanılgısı yaşanabilmektedir. (Ne kadar emek verilirse sonucun nasıl olabileceği konusunda çalıştırıcılar uyarılarak, sporcuları bilgilendirmeleri sağlanmalı.)
- **Özellikle satranca yeni başlayan sporcularda “sporcu ahlakı” üzerinde önemle durulması gerekirken**, sayısal sonuca yönelik yaklaşım ön plana geçebilmekte ve bu durum sporcuya olumsuz şartlandırabilmektedir. (**Küçük yaştan, başlangıç aşamasındayken sporcu ahlakı üzerinde durulması üzerinde çalıştırıcılar uyarılmalı**)
- **Öfke kontrolü olmayan veli, çalıştırıcı ve sporcuların** varlığı, bu konuda çalışılması gerekliliğini düşündürmektedir. (Kamp ortamlarında bu ve benzeri konular işlenmeli, çalıştırıcılar da eğer gereksinim duyuluyorsa bu konuda bilinçlendirilmeli.)
- Kalabalık turnuva ortamı düşünüldüğünde, sporcunun **hazır bulunmuşluk** düzeyi de önem kazanmaktadır. (**Bu tip geniş katımlı organizasyonlara henüz hazır olmayan sporcular yönlendirilmemeli**)
- Geniş katımlı turnuvalar başlı başına küçük sporcular için göz korkutucu bir durum yaratabilmektedir. (**Küçük yaş grupları ayrı bir turnuva ortamında değerlendirilmeli.**)
- **Katılımın fazla olması nedeniyle diğer otellerde konaklayan veli ve çalıştırıcılar, düzenlenen eğitsel etkinliklerden yararlanamamaktadırlar.** (Düzenlenen eğitsel etkinliklerden tüm çalıştırıcı ve velilerin yararlanabilmesi için de grupların bölünmesi düşünülmeli.)
- Düzenlenen eğitsel etkinliklerin duyurusu yetersiz kalmakta, bu da katılımın çok az olmasına neden olabilmektedir. (Yapılması tasarlanan etkinlikler turnuva öncesi belirlenerek, ilk duyuru Bilgilendirme Bülteninde, sonrasında da duyurular veli ve çalıştırıcıların göreceği yerlerde yer almalı.)
- Bazı sporcularda “ağlamak” ikincil kazanç durumuna geçebilmektedir. (Çalıştırıcılara yönelik gelişim seminerlerinde bu tip konular işlenerek, sporcu ahlakı üst başlığında konu ele alınmalı ve çalıştırıcıların da velilere bilgi aktarması sağlanmalı.)

- Eşlikçi olarak sporcunun yanında bulunan veli ya da çalıştırıcıların beden dili, söylediklerinde çok daha etkili olabilmektedir. (**Konuyla ilgili eğitim seminerleri** verilerek, istenilen doğru davranış biçiminin yerleşmesi sağlanmalı.)
- En pratik haliyle **gevşemeyi sağlayan egzersizler** sporcularca ya bilinmemekte ya da uygulamaya alınmamaktadır. (**Psikolog ve kondisyonerin ortak çalışması** sağlanarak, sporcular bilgilendirilmeli ve çalıştırıcılara da davranışın alışkanlık haline gelebilmesi için takibi sorumluluğu verilmeli.)
- Çalıştırıcının donanımı iyi ve sporcusunu her yönden iyi tanıyorsa, sporcu ek bir desteğe gereksinim duymamaktadır. (Çalıştırıcı donanımını arttırıcı seminerler düzenlenmeli.)
- **Çocuğun ilgi ve yetenekleri** doğrultusunda yönelim sağlanması, çocuğun yapısı uygun değilse satranç için ısrarcı olunmayıp, duruma göre eğitsel satrançtan yararlanılması konusu veliler tarafından önemsenmeyebilmektedir. (Veli bilgilendirme seminerlerinde bu konuya yönelik bilgiler de verilmeli-Çoklu Zeka-.)
- **Veli ya da çalıştırıcıların abartılı tepkileri** sporcu ve çevresindeki diğer sporcuları olumsuz yönde etkilemektedir. (Veli ve çalıştırıcılara sporcunun **kazandığında verilen abartılı tepkilerin bir uç karşılığının** da olduğu anlatılmalı.)
- Kapı önlerinde bekleyen velilerin diğer tanidik sporculara yaklaşımı bile ortamı ya da sporcuyu etkileyebilmektedir (**Yenilen sporcuya “kazandın değil mi şampiyon” vb söylemlerin söz konusu sporcuların üstündeki yükü ne denli arttırdığı** anlatılmalı).
- Sonuç olumsuz ise direkt “psikoloji” ye suç bulunup, hazırlık dönemi, beslenme ve uyku düzeni vb göz önünde alınmayabilmektedir. (**Psikolog-Beslenme Uzmanı-Kondisyonier-TSF tarafından belirlenen Ulusal Takım Sorumlusu Çalıştırıcı tarafından ortak seminer verilmeli ve her yönüyle başarının nasıl yakalanabileceği yurt çapında düzenlenen her şampiyonada tekrar tekrar dile getirilmeli.**)
- **Turnuva öncesi psikolojik hazırlığın** da ön koşullardan biri olduğu gözden kaçırılabilir. (Çalıştırıcı ve veliler bu konuda uyarılmalı.)
- **Her çocuğun ayrı bir dünya olduğundan hareketle**, her çocuğun her sorununa farklı yaklaşımlar sergilenmesi gerekliliği veli ve çalıştırıcılara anlatılmalıdır.
- Her sporcuya hazır bir reçete ile yardımcı olunabileceği ve kesinlikle bu hazır reçete ile olumlu sonuç alınabileceği düşüncesi sağlıklı değildir.
- **Üstün zekalı** çocukların özellikleri bilinmeli, çocukları anlama konusunda veli ve çalıştırıcılara bilgi verilmelidir.
- Üstün başarı gösteren sporcularda görülen yüksek IQ göz önünde bulundurularak, veli ve çalıştırıcılara konuyla ilgili bilgi verilmeli ya da kaynak gösterilerek bilinçlenmeleri sağlanmalı.